

Çalınan Kent • Gülsevin Kıral

Ömer Hepçözer Dedektiflik Bürosu Dizisi 2 • Resimleyen: Suzan Aral •

Çocuk Kitaplar • Roman • 168 sayfa • Önerilen sınıflar: 4, 5, 6

MİLLİ KÜLTÜRÜMÜZ • BİREY ve TOPLUM • ZAMAN ve MEKÂN • DOĞA ve EVREN

İstanbul • müze • tarih • anıtlar • kültürel miras • arkeoloji • tiyatro • dedektiflik •

eski eser hırsızlığı • gizem • çevre • araştırmak • sevgi • Rumeli Hisarı • Çin Seddi • Budapeşte

Çocuk edebiyatımızın sevilen yazarı **Gülsevin Kıral**, **İstanbul'u Çalıyorlar!** romanıyla başlayan "Ömer Hepçözer Dedektiflik Bürosu" dizisinin devam kitabında bir kenti kent yapan değerleri ustaca bir kurguyla düşündürüyor. Yine yaz tatilinde Dedektif Ömer'in çırağı olan Mustafa'nın akıl almaz maceraları, Yenikapı arkeoloji kazıları ve ağaç katliamı gibi güncel konuları da işliyor. Yedikule Hisarı'ndan Çin Seddi'ne ve daha birçok mekâna ve zamana uzanan roman, kentlerin geçmişini bugünde buluşturuyor.

Mustafa, Ömer Hepçözer'in dedektiflik bürosunda çalıştığı yaz tatilinde inanılmaz bir maceranın parçası olmuştur. İstanbul'un mimari anıtlarının çalınmasıyla başlayan uluslararası kovalamacanın üzerinden bir yıl bile geçmeden, bu kez Rumeli Hisarı ve Yedikule Hisarı gibi anıtlarla, koskoca Belgrad Ormanı tehlike altındadır! Üstelik, Elif ve teyzesi de ortalıktan kaybolur. İflah olmaz hırsızların yeni planlarını boşa çıkarmak ve sevdiklerini kurtarmak için işe koyulan ikili, Çin Seddi'nden Tuna Nehri kıyılarına dek gizemli şifrelerin ve ipuçlarının izini sürer...

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- Önceki yaz Mustafa dedektiflik işine nasıl başlamış, hangi mimari anıtların bulunmasına yardımcı olmuştu?
- 2- Tuna Abla, Fatih Sultan Mehmet ve İstanbul'un fethi ile ilgili hangi tarihsel bilgileri aktarıyor? Fatih'in tahta çıkma süreci için neler söylüyor? Rumeli Hisarı'nın özellikleri için neler konuşuluyor?
- 3- Molyer Osman'ınki gibi tarihi mekânda sahnelenen bir oyun izleyiciye neden cazip gelebilir? Siz hiç böyle anıtsal bir mekânda etkinlik izlediniz mi? Bu deneyiminden neler sizde iz bıraktı?
- 4- Yedikule Hisarı'nın yok olduğunu karakoldaki polisler nasıl oluyor da fark etmiyorlar? Bu kayboluşa ilişkin çevrede neler Mustafa'nın dikkatini çekiyor?
- 5- Hapishanedeki yangın eski eser hırsızlığıyla nasıl ilişkilendiriliyor? Bir dedektif için Carmen Sandiego'nun koğu arkadaşlarına söylediklerinden hangileri ipucu niteliği taşıyor? Koğuştaki yangın nasıl çıkmış?
- 6- Hapishane ortamı Mustafa'yı nasıl etkiliyor? Mustafa'nın yerinde olsanız böyle bir ortamda siz ne hissederdiniz?
- 7- Elif, Mustafa'ya ortadan kaybolmalarıyla ilgili nasıl bir ipucu veriyor? Bunu yapmak onun karakteri hakkında neler düşündürüyor?
- 8- Kaybolan Osman kim ve neden bu ismi almış? İnsanlar bu "Osman"ı neden kaçırmak ister? Fidyeye için kaçırmış olsalar kim geri almak için ödeme yapar? Osman'ın öyküsü ne?
- 9- Arkeolog kime denir? Binlerce yıl öncesine ait yaşam kültürü nasıl öğreniliyor? Örneğin, Yenikapı'da ortaya çıkarılan geminin şarap taşıdığı nereden belli? Bugün hepsi kısa zamanda çürüyorken nasıl oluyor da suyun altından çıkarılan bir gemideki hasır sepet parçaları, üzüm çekirdekleri, arpa-buğday tohumları, ayak izleri günümüze kadar kalabiliyor?
- 10- Veli'nin Carmen'e yazdığı mektuplar, ilk okuyuşunuzda size bir şey ifade etti mi? Şifresine ilişkin bir tahmin yaptınız mı? Mektuplardaki ipuçlarını Mustafa ve Ömer Abi nasıl yorumluyor?
- 11- Çin Seddi hikâyeye nasıl giriyor; çalınanlarla ilişkisi nedir? Yazar Çin Seddi'ne dair neler anlatıyor? Kil askerler meselesi nedir?

- 12- Mahmut Komiser'in, Mehmet İsmail'i Çin Seddi'nin en doğu ucuna göndermesi yararlı oluyor mu? Ulan Batur nerede, romanda ne işi var?
- 13- Ekip, Yedikule Hisarı'nın Macaristan'a götürüleceğini hangi ipuçlarından çıkarıyor? Yedikule'yi, Elif'i ve Özden Teyze'yi kurtarma operasyonu nasıl gerçekleştiriliyor?
- 14- Belgrad Ormanı'nın çalınan bölümünün yerine konması için nasıl bir formül üretiliyor? Dikilen fidanların orman olması sizce ne kadar zaman alacak?
- 15- Romanın başından itibaren kaybolan anıtların nerede olduğunu tahmin edebilenleriniz, ipuçlarını doğru yorumlayanlarınız kimler? İçinizde kimler dedektiflik mesleğine sıcak bakıyor?

YARATICI ETKİNLİKLER...

Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **Atölye:** Molyer Osman'ın yazdığı tiyatro oyununu örnek alarak tarihi olayları ve kişilikleri konu alan sinema, edebiyat ve tiyatro eserlerini bulun. Bulduğunuz eserlere konu olan olay ve kişileri gerçek yaşamdakilerle karşılaştırın. Bu eserler gerçekleri ne derece yansıtıyor? Bir tiyatro oyunundan, bir filmden ya da bir romandan tarih öğrenilebilir mi? Bir yazar ya da yönetmen eserinde tarihi nasıl kullanır; neleri değiştirebilir? Sanat eserlerinde tarihi gerçeklere bağlı kalmak şart mı? Toplumda değişik görüşlerin olduğu bu konuyu, çeşitli sanat eserleri üzerinden irdeleyerek tartışın.
- **Münazara:** 3 öğrenci jüri olarak ayrıldıktan sonra kalan öğrenciler 2 gruba ayrılın. Bir grup sözcüleri aracılığıyla, "Tarihi bilmek, geçmişi daha iyi anlamamızı sağlar," görüşünü, diğer grupsa, "Tarihi bilmek, geleceği daha sağlıklı kurmamıza yardım eder," görüşünü savunsun. Bakalım, hangi görüş öne çıkacak?
- **Araştırma:** Molyer Osman'ın Rumeli Hisarı'nda sahnelemek istediği tiyatro oyunu gibi, bu mekânda ya da saray, kale, anfityatro gibi bir tarihi mekânda yapılan gösteri, oyun ve konserleri araştırın. Bu etkinlikler için bu özel mekânlar neden seçiliyor? Bu mekânlar sanat eserlerine neler katıyor? İzleyiciler bu tür mekânlarda düzenlenen etkinliklerde kendilerini nasıl hissediyor? Bu etkinlikler tarihi mekâna zarar verebilir mi, araştırın.
- **Sergi:** Metro ve Marmaray kazısı sırasında Yenikapı'da ortaya çıkan buluntu ve eserleri araştırın. Bu konuda romanda anlatılanlardan ve internetteki bilgilerden yararlanarak bu bölgenin Neolitik Çağ'dan beri süregelen tarihsel değerini ve Theodosius Limanı'yla ilgili gerçekleri ortaya çıkarın. İnternetteki görselleri de kullanarak "Bir İstanbul Hazinesi: Yenikapı" isimli bir sergi hazırlayın.
- **Sunum:** Öğrenciler 4 gruba ayrılın. Her grup, romanda İstanbul'un çalınan ya da çalınacağı düşünülen anıtlarından ve değerlerinden birini (Yedikule Hisarı, Rumeli Hisarı, Belgrad Ormanı, Dikilitaş) araştırın. Tarihi öyküsünü, özelliklerini, kente kattığı değeri, günümüzdeki kullanım amacını içeren bir sunum hazırlasın. İnternette görsellerle zenginleştirilen bu sunumlar paylaşıldıktan sonra sunumların görselleri panolarda sergilensin.
- **Tartışma:** Dedektiflik konusunda sınıfça bir beyin fırtınası düzenleyin. Nasıl bir meslektir; alanları nelerdir? İyi bir dedektifin nitelikleri ne olmalıdır? Dedektifle polis arasında ne fark var? Bu 3 soru için herkesin bir cümle/sözcük söyleyeceği 3 tur yapın. Beyin fırtınasının sonunda ortak olduğu anlaşılan görüşleri tahtada özetleyin.
- **Söyleşi:** İstanbul'un tarihi mekânları ve anıtlarıyla ilgili sohbet etmek üzere sınıfa bir arkeolog, tarihçi ya da sanat tarihçisi davet edin. Velilerin de katılacağı bir buluşma düzenleyin.
- **Harita:** Herkes İstanbul'un kültürel mirasına ve tarihi anıtlarına ait fotoğraflar bulsun. Derlenen bu fotoğrafları büyütüp basacağınız bir İstanbul haritası üzerine yerleştirin. Böylece özel mekânların ve anıtların kentteki konumlarını gösteren ayrıntılı bir harita oluşturulsun.
- **Gezi:** Sınıftan küçük gruplarla yakınınızdaki arkeoloji müzesini ziyaret edin. Ne tür eserler olduğunu, dönemlerini, buluntu tarihlerini ve müzenin yerleşime katkılarını öğrenin. Bütün grupların gezileri tamamlandığında edinilen bilgilerin ve izlenimlerin tartışıldığı bir paylaşım toplantısı yapın.